

DAFTAR PUSTAKA

A. Sumber Arsip

Arsip Nasional Republik Indonesia. dalam “*Nota van toelichting op het ontwerp tot het bandjirvrijmaken der kota sampang, afdeeling van dien naam der residentie madoera*”. Serie Burgerlijke Openbare Werken (ANRI: 1906).

Arsip Nasional Republik Indonesia, *Afschrift voor der Directeur der Burgerlijke Openbare Werken der Residentie Madoera*. (Koleksi ANRI: 1921).

Arsip Nasional Republik Indonesia, dalam *De op den 24sten der vorige maand hier ter stede geheerscht hebbende bandjirs overtroffen, naar verluidt, die van 1918 en vorige jaren*. Serie Bundel Burgerlijke Openbare Werken. (Koleksi ANRI: 1921). No.884.

Arsip Nasional Republik Indonesia, dalam *Nota Van toelichting Onderwerp : verbetering der bangkalan bevoeilingswerken De resident van Madoera*. Serie Bundel Burgerlijke Openbare Werken. (Koleksi ANRI: 1906-1910) no. 884.

Arsip Nasional Republik Indonesia. *Onder aanbieding van een ontwerpje tot voorziening in de behoefte aan irrigatieater voor een terrein ten westen van de Kali Torowan, met afschrift van het betreffelijke shcrijven van den Resident van Madoera*. dalam Burgerlijke Openbare Werken Serie (Koleksi ANRI: tahun 1919-1922) no.884.

Arsip Nasional Republik Indonesia. *Onderwerp Bandjirvrymaking Sampang*. dalam Serie Bundel Burgerlijke Openbare Werken. (Koleksi ANRI: Pamekasan 17 Juni 1920).

Arsip Nasional Republik Indonesia. *onderwerp Bandjirvrymaken Sampang Kotta betreffende twee voorstellen om voorzieningen te maken tegen bandjirschade in gebied der Sampangrivier*. dalam Serie Bundel Burgerlijke Openbare Werken. (Koleksi ANRI: 7 September 1918).

*Bijdrage Tot De Kennis Van Het Bevolkingsvraagstuk Op Java En Madoera.*1931.
(N.V. v/h Firma M. J. v. d. Loeff – Enschede).

Badan Arsip Provinsi Jawa Timur, Bencana Alam di Jawa Timur 1890-1977,
Penerbitan Naskah Sumber Arsip Seri 7.

*Verslag over de Burgerlijke Openbare Werken in Nederlandsh Indie over het jaar
1912* (Batavia Landsdrukkerij)

B. Surat Kabar

Alegmeen Handelsblaad. 19 Februari 1906.

Alegmeen Handelsblaad. 23 Mei 1906.

Alegmeen Handelsblaad. 18 Maret 1908.

Alegmeen Handelsblaad. 28 Oktober 1908.

Alegmeen Handelsblaad. 01 Maret 1921.

Alegmeen Handelsblaad. 28 Juli 1928.

Bataviaasch nieuwsblad. 25 Januari 1915.

Bataviaasch nieuwsblad. 28 Februari 1921.

Bataviaasch nieuwsblad. 27 Juli 1928.

Bataviaasch nieuwsblad. 17 Oktober 1928.

Bataviaasch nieuwsblad. 24 April 1939.

Bataviaasch nieuwsblad. 02 Desember 1940.

De Indische courant. 1 Maret 1906.

De Indische courant. 01 Maret 1922.

De Indische courant. 25 Februari 1925.

De Indische courant, 18 Agustus 1926

De Indische courant, 05 November 1927.

De Indische courant, 24 November 1928.

De Indische courant. 20 Maret 1930.

De Indische courant. 20 Oktober 1930.

De Indische courant, 23 Agustus 1931

De Indische courant. 06 November 1934.

De Indische courant. 24 Januari 1935.

De Indische courant. 28 Januari 1935.

De Indische courant. 08 Mei 1935.

De Indische courant. 17 April 1935.

De Indische courant. 20 April 1935.

De Indische courant. 11 Januari 1936.

De Indische courant. 21 Januari 1936.

De Indische courant. 21 April 1939.

De Indische courant. 26 April 1939.

De Indische courant. 20 Mei 1939.

De Indische courant, 02 September 1939.

De Indische courant. 26 September 1939.

De Locomotief Samarangsch handels- en advertentie-blad. 07 November 1898.

De Locomotief Samarangsch handels- en advertentie-blad. 11 November 1900.

De Preanger-bode. 21 Mei 1910.

De Preanger-bode. 10 Maret 1917.

De Sumatra post. 15 Februari 1927.

De Sumatra post. 15 Oktober 1927.

- De Sumatra post.* 02 Juli 1928.
- Delftsche Courant.* 22. Oktober 1921.
- Haagsche courant,* 09 Februari 1897.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 05 Mei 1902.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 29 Januari 1906.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 01 Maret 1906.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 22 Maret 1906.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 09 April 1906.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 30 Mei 1906.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 05 Januari 1907.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 15 Januari 1907.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 26 Februari 1907.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 22 September 1910.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 23 Mei 1923.
- Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indie,* 26 Mei 1925
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 23 Mei 1925.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 16 Agustus 1929.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 17 April 1935.
- Het nieuws van den dag voor nedeelandsch indie.* 07 Mei 1935.
- Het Vaderland : staat- en letterkundig nieuwsblad.* 09 Agustus 1939.
- Nieuwe Rotterdamsche Courant.* 20 Maret 1929.
- Rotterdamsch nieuwsblad.* 20 Maret 1908.
- Rotterdamsch nieuwsblad.* 19 Juli 1909.
- Pewarta Soerabaia,* 9 Februari 1928.

Pewartar Soerabaia. 02 Februari 1937.

Soerabaijasch handelsblad. 25 Februari 1880.

Soerabaijasch handelsblad. 09 Maret 1906.

Soerabaijasch handelsblad. 28 April 1906.

Soerabaijasch handelsblad. 14 Juni 1934.

Soerabaijasch handelsblad. 26 April 1935.

Soerabaijasch handelsblad. 26 Januari 1935.

C. Buku

Adidana, Martha W. 1983. *Mengenal dasar-dasar Hidrologi*. (Bandung: Nova).

Ahmad Rifai, Mien. 2007. *Manusia Madura Pembawaan, Perilaku, Etos Kerja, Penampilan dan Pandangan Hidupnya seperti dicitrakan pribahasanya*. (Yogyakarta: Pilar Media).

Badan Koordinasi Nasional Penanggulangan Bencana dan Penanganan Pengungsi (Bakornas PBP). 2002. *Arahan Kebijakan Mitigasi Bencana Perkotaan di Indonesia* (Jakarta: Badan Koordinasi Nasional Penanggulangan Bencana dan Penanganan Pengungsi).

Badan Pusat Statistik Kabupaten Bangkalan. *Kabupaten Bangkalan dalam Angka*. 2000. (Bangkalan: BPS Kabupaten Bangkalan).

Chamber, Robert. 1987. *Pembangunan Desa Mulai dari Belakang*. (Jakarta: LP3ES).

De Graaf, H.J, dan TH.G TH Pigeaud. 1989. *Kerajaan-Kerajaan Islam di Jawa Masa Peralihan Dari Majapahit ke Mataram*. (Jakarta: Grafiti Pers).

Departemen Pendidikan dan Kebudayaan Republik Indonesia. 1977. *Proyek Penelitian Madura I dalam rangka kerjasama Indonesia-Belanda*. (Malang: Departemen Pendidikan dan Kebudayaan Republik Indonesia).

- Geertz, Clifford. 2016. *Involusi Pertanian: Proses Perubahan Ekologi di Indonesia*. (Depok: Komunitas Bambu).
- Gunawan, Restu. 2010. *Gagalnya sistem kanal Pengendalian Banjir Jakarta dari Masa ke Masa*. (Jakarta: Kompas).
- Gunawan. 1993. *Sapi Madura Ternak Kerja, Potong, Karapan dan Sonok*. (Yogyakarta: Kanisius).
- J Kodoatie, Robert. 2013. *Rekayasa dan Manajemen Banjir Kota*. (Yogyakarta: Penerbit Andi).
- Jonge, Huub de. 1989. *Madura Dalam Empat Zaman, Pedangang, Perkembangan Ekonomi dan Islam* (Jakarta: Gramedia).
- Kodoatie, Robert J. 2013. *Rekayasa dan Manajemen Banjir Kota*. (Yogyakarta: Penerbit Andi).
- Koentjaraningrat. 1981. *Beberapa Pokok Antropologi Sosial*. (Jakarta; Penerbit P.T. Dian Rakyat).
- Kuntowijoyo. 2008. *Penjelasan Sejarah*. (Yogyakarta: Tiara Wicana).
- _____. 2013. *Pengantar Ilmu Sejarah*. (Yogyakarta: Tiara Wacana).
- _____. 2017. *Perubahan Sosial Dalam Masyarakat Agraris Madura 1850-1940*. (Yogyakarta: Mata Bangsa).
- Maarif, Samsul. 2015. *The History Of Madura Sejarah Panjang Madura dari Kerajaan Kolonialisme sampai Kemerdekaan*. (Yogyakarta: Araska).
- Nawiyanto. "Penulisan Sejarah Lingkungan di Indonesia". dalam Sri Margana. 2017. *Menemukan Historiografi Indonesia Sentris*. (Yogyakarta: Ombak).
- Rini Wudianto. 1993. *Mecegah Erosi* (Jakarta: Penebar Swadaya Anggota IKAPI).
- Sajogyo. 1982. *Ekologi Pedesaan: Sebuah Bunga Rampai*. (Jakarta; Yayasan Obor Indonesia).

- Subaharianto, Andang, 2004. *Industrialisasi Madura; Membentur Kultur Menjunjung Leluhur*, (Malang: Bayumedia Publishing).
- Suterland, Heater. "Notes on Java's Regent Families: Part II". *Journal Cornell University Southeast Asia Program Indonesia, Vol. 17 April 1974* (Cornell:1974).
- Van Anrooi, Francien. 2014. *De Kolonial staat (negara kolonial 1854-1942). Panduan Archief van het Ministerie van Kolonien* (Arsip Kementerian Urusan Tanah Jajahan: Leiden).
- Yulaelawati, Ella. 2008. *Mencerdasi Bencana*. (Jakarta: Gramedia Pustaka Utama).
- Yusnita, Maulida. 2010. *Ayo Mengenal Indonesia Madura* (Jakarta: CV Pamularsih).
- Yusuf, Yasin. 2005. *Anatomi Banjir Kota Pantai Prespektif Geografi*. (Surakarta: Pustaka Cakra).

D. Jurnal, Skripsi, dan Disertasi

- Darmawan, Kurnia, dkk, "Analisis Tingkat Kerawanan Banjir di Kabupaten Sampang Menggunakan Metode Overlay dengan Scoring Berbasis Sistem Informasi Geografis", dalam *Jurnal Geodesi Undip*, Volume 6, Nomor 1, Tahun 2017.
- Koni Saputri, Dahlia. 2015. *Banjir di Kediri 1900-1942*. (Skripsi, Surabaya: Program Universitas Airlangga).
- Rochana, Totok. "Orang Madura: Suatu Tinjauan Antropologis" dalam *Jurnal Humanis*, Vol. XI No.1 Tahun 2012.
- Sarkawi. 2016. *Mengubah dan Merusak Lingkungan Mengundang Air Bah: Banjir di Kota Surabaya pada Paruh Kedua Abad ke-20*. (Disertasi, Yogyakarta: Universitas Gajah Mada).

Sucipto, F. A. 1983. *Kota-kota Pantai di Sekitar Selat Madura Abad XVII Sampai Medio Abad XIX*. (Disertasi, Yogyakarta: Universitas Gadjah Mada).

Syafi'i, Imam. "Persaingan Pengangkutan Garam di Selat Madura Tahun 1924-1957", *dalam Jurnal Sejarah Citra Lekha*, Vol.XII, No.1 Februari 2013.

E. Sumber Gambar

KITLV

Delpher